

*Do Dwa Grupy
gen Leśniewskiego*

Melduję : 1./ Odcinek 5 p.p. wraz z kompanią kapt. Monda 13 1/2 klm.
Obsada: 5 p.p. 763 plus kompania kapt. Monda 87 plus kompania 4 p.p. 53 plus kompania ropczycka 60, w sumie 963 bagretów plus 18 karabinów maszynowych 5 p.p. plus 3 karabiny maszynowe kapt. Monda. W stanie 5 p.p. liczony szwadron rotm. Dzeduszyckiego.

Na 1 klm. wypada 71 bagretów.

2/. Stan karabinów maszynowych najgorszy - brak części składowych, brak możliwości naprawy, czy wymienienia - nie wyznaczona obsługa.-

3/. Teren na całym odcinku poprzeczony jarami, leśisty, utrudnia w najwyższym stopniu służbę wywiadowczą i łączności oddziałając na cel służby ubezpieczeń znaczny procent bagretów.-

4/. Oddziały stojące na skrzydłach, zwłaszcza prawym, - bojowo zupełnie nie wyrobione - cofają się przed każdym patrolem nieprzyjacielskim, odsłaniając skrzydło np. w nocy dnia 3.I. kompania z baonu radomskiego uciekła z Persenkówki po kilku strzałach oddanych przez patrol nieprzyjacielski. Kapt. Mond stwierdził, że Persenkówka i betoniarnia ^{były wolne} i zmusił poruczn.

Fiałę dowódcę tej kompanii powrócić na swoją placówkę.-
Jako drugi dowód przytaczam mój raport do Dowództwa Grupy Gen.Dyw. Leśniewskiego dnia 4. I. 1919 o godz. 13'55 ppół.
Melduję, że kompania baonu radomskiego stojąca na Persenkówce posiada tylko jeden karabin maszynowy, ponieważ 2 zepsute odeszły do naprawy a trzeci zabrano wczoraj, niewiadomo na czyj rozkaz. O żołnierzy nikt nie dba, czego dowodem jest fakt, że dopiero w 24 godzin po przyjeździe na pozycję otrzymali pierwszy raz ciepłą żywność, a dotychczas nie zjawili się na odcinku komendant tego odcinka.-

Nadto kompania ta, nie ma żadnych połączeń telefonicznych, oprócz połączenia z moim odcinkiem. Wobec takiego stanu, melduję, że wskutek zupełnego zaniedbania prawego mojego skrzydła nie mogę wcale brać odpowiedzialności za jego utrzymanie.-

W tej chwili melduje porucznik Fiala dowódca kompanii na Persenkówce, że jest silnie ostrzeliwany przez artylerię. Ponieważ równocześnie zauważył, że druty telefoniczne są w kilku miejscach porzecinane nożyczkami, podejrzewa o współdziałanie ludności cywilnej z nieprzyjacielem.- Prosi zatem Dowództwo Grupy o zarządzenie ewakuacji ludności cywilnej, względnie o udzielenie mu na to pozwolenia."

5/. Umocnienie odcinka w wykonaniu przez własne siły / pkt.1 / ograniczyło się w braku materiału roboczego i przemęczenia służby donajprymitywniejszych wneków strzeleckich niedających prawie żadnej osłony. W czasie przed 26. XII. 1918 partya robotnicze kopaly bez mojej wiedzy i zarządzenia na czuj rozkaz 1 - 2 klm. za linią moich placówek. Dla robót na odcinku dostałem dopiero wczoraj 50 ludzi, przeważnie inteligentów - a w nocy z 2. - na III 3 I. 11 saperów, którzy po trzech godzinach / od 8 - 12 / ze względu na przemęczenie spowodowane - jak stwierdzili całodzienną pracę byli nie do użycia. Równocześnie sytuacja nieprzyjacielska jak wynika z codziennych meldunków sytuacyjnych wykazuje okopy ukraińskie na odległości od 600 - 60 x.1/ na odcinku Pasiek / od własnych wneków - okopy obsadzone wyborowym wojskiem / zeznań jenców 1 i 2 pułk siczowych strzelców / doskonale utrzymana artyleria z dużymi zapasami amunicji, co wobec stanu własnej artylerii powoduje w znacznym stopniu obniżenie poczucia pewności żołnierza. Nieprzyjaciel, jak stwierdzono patrolami ma na odcinku Pohulance ciągłą linię okopów - poza tem na odcinku Snopków i Krzywozyce silny punkt oparcia, umocnione i obsadzone w dzień i w nocy. Duch ofensywny, wyszkoleni patrolowcy, duża ilość karabinów maszynowych.

6/. Stan fizyczny i moralny własnych oddziałów graniczy z zupełnym wyczerpaniem. Nieluzowani od 11 - 17 dni w wodzie i śniegu, marnie wyekwipowani / na urgence w intendancurze otrzymywaniem este reotypowa odpowiedź, że z powodu przemianowania gospodarki austriackiej na niemiecką robierać będzie można dopiero po 1 stycznia.

Dziś natomiast żąda się szczegółowych wykazów od oddziałów, które oszczędzając dla służby w polu, każdy surogat nawet bagnety - stojąc bez przerwy prawie poza kozzarami rozbita na placówki i patrole po kilku ludzi. - z natury rzeczy nie mogą takowych przedłożyć, mają za sobą pełne dwa miesiące służby bojowej - od zdobycia Przemysła po walki ostatnich dni, że bili się dobrze - nie ja będę świadczył - raporty bojowe przeplatają meldunki o zdobyciu mostów na Sanie i oczyszczeniu okolic Przemysła - o transporcie do Lwowa i wzięciu miasta o ciągłych marszach i walkach o odparciu ataków na obsadzony odcinek w dniach od 26.XII. do dziś, o zdobytych na Łyczakowie armatach i karabinach maszynowych, które nie mogąc pobrać z magazynów trzeba było kupować krwią od ukraińców, a przytem do słownie żadnych uzupełnień. Pułk formował się z rozbitków I Brygady Legionów. To były ramy, w które wtłoczono 70% rekruta - ucząc go w pociągu ładować a w marszu na pozycję zwrotów.-

Od żadnej z przełęczonych władz nie otrzymał pułk uzupełnień prócz 100 ludzi z ~~kantata~~ komisji poborowej w Lwowie, z których 27 nie doszło wogóle do pułku, a połowa przyszła z gotowymi reklamacjami różnych władz politycznych. Jak na ironię przydzielono Kadry 5 p. jako okręg uzupełniający powiaty Gródek i Mościska - a zwerbowanych ^{nowy} łącznie naszymi podoficerami 200 ludzi wcielono do 10 pułku piechoty. Reklamacje Dowództwa Kadry 5 p. nie odniosły skutku - na pocieszenie zmieniono wymienione powiaty na powiat Cieszanowski w 3/4 zajęty przez ukraińców, a w 1/4 wyeksploatowanych przez Jarosławski pułk strzelców. Na moje kilkakrotnie ponawiające urgency u pana Gen.Dyw. Rozwadowskiego otrzymywałem obietnicę, które jednak dotychczas nie zostały zrealizowane. Sformowany przez poruczn. Kolbusza Baon dla 5 p.p. Legionów dwoma kompaniami, przydzielono do Grupy majora Modelskiego, jedną zatrzymano w Przemyslu, ochotników z Krakowa bierze się podstępem do 10 pułku piechoty. Reklamacje Dowództwa Kadry bez skutku. Jako środek wyjścia otrzymał mój Szef sztabu radę rozwiązania pułku i sformowania jednego batalionu z reszty. Dla ilustracji strat podaję stan z 15.XII.1918.: oficerów 81, bagnatów 1404. / Patrz punkt 1./ w tem za czas od 26.XII.1918. do 3. I. 1919, 26 zabitych 78 ciężko rannych. Straty w chorych tłumaczą a/niewytrzymałość materiału ludzkiego rekruckiego/ wiek od 16 - 19

lat /materiału, który nie przeszedł przez żadną szkołę .

b/ . Służbę bez przerwy od 1 listopada 1918 .

c/ . Z tem pożywieniem i brakiem ekwipunku.

Stan moralny obniżają fakta wycofania kompanii, które stały na odcinku przez czas o 3/4 krótszy od własnych - jak to miało miejsce z kompanią 10 p.p., która po trzech dniach zlużowała kompanię ropczycką na rozkaz P. Gen. Dzw. Rozwadowskiego. Dziś otrzymałem rozkaz zlużowania kompanii ropczyckiej, własnymi siłami. - kompania która w myśl przyrzeczenia / patrz jak wyżej 6 baonie porucz. Kolbusza /, przeznaczoną była na uzupełnienie 5 p.p. Legionów.

7/ . Wobec powyższego proszę o pod a/ . wcielenie kompanii ropczyckiej i sądziszewskiej oraz 4 karabinów maszynowych z obsługą z baonu Kolbusza / karabin masz. w Grupie maj. Modelskiego / jako uzupełnienia 5 p.p. Legionów, pod b/ . o przysłanie w tym celu z Przemyśla 3ciej komp. baonu Kolbusza, pod c/ . o pozostawienie już przydzielonej kompanii 4 p.p. i uzupełnienie jej do 100 bagnatów w mojej Grupie, oraz przydzielenie jeszcze jednej kompanii w sile 100 bagnatów, pod d/ . 38 saperów, których przysłać zobowiązał się szef sztabu major Klebzig oraz najmniej 500 rekrutów do Kadry w Radymnie dla uzupełnienia ciągłych strat, pod e/ . uwzględnienia przynajmniej w 3/4 zapotrzebowań intendanckich. Jeżeli powyższe nie jest możliwym do wykonania melduję, że nie mogę ponosić odpowiedzialności za odcinek i proszę o zwolnienie mnie z funkcji Dowódcy pułku i Grupy. Załączam : mapę 1/ . Raport lekarza pułkowego. 2/ . Szkic odcinka dla ilustrowania terenu i sytuacji własnej wraz z mapką. 3/ . Raport poranny z 15. XII. 1918 i z 4. I. 1919.

Podpułkownik Dowódca pułku

Komenda Grupy operacyjnej

Ref. dyw. LESNIEWSKIEGO. N. D. W. P.

L.exh.: 3.

R O Z K A Z.

Wobec powtarzających się wypadków, że ludzie na placówkach niszczą aparaty, wyjmując baterie, wkładki mikrofonowe i t.p. porzucając często te cenne części składowe aparatów telefonicznych czy to na śniegu czy na śmietniku, przypominam, że na przyszłość pociągną do odpowiedzialności oficerów telefonicznych, za nie należyte rozciąganie kontroli nad personelem telefonicznym im bezpośrednio podległym.

Ponieważ zdarzyło się, że podczas ostatniej akcji wojennej wiele aparatów telefonicznych dostało się bądź to w ręce nieprzyjaciela, bądź też zostało zniszczone na miejscu, przypominam, że obowiązkiem każdego telefonisty jest w chwili odwrotu zabrać ze sobą aparat polowy, a przewody zerwać, o ile niema czasu na zwinięcie takowych. - Nie stosujący się do tego rozkazu telefonści zostaną pociągnięci do surowej odpowiedzialności. - Rzeczą oficera telefonicznego jest ażeby w każdej stacji był przynajmniej jeden telefonista, któryby za aparat telefoniczny był odpowiedzialnym. Za należyte dopilnowanie wykonania tego rozkazu czynią odpowiedzialnymi telefonicznych oficerów.

Ażeby uniknąć przerwy w połączeniach telefonicznych, oraz aby przy budowie sieci telefonicznej zajętych lub straconych, dznów odzyskanych obszarach, robota sprawnie postępowała, a połączenia telefoniczne były jak najszybciej uruchomione, musi każdy oficer telefoniczny rozporządzać przewidzianą ~~kwotą~~ rezerwą w materiale telefonicznym.

Rzeczą oficera telefonicznego jest mieć zawsze aparaty i materiały zapasowy, w tym celu mają wszyscy oficerowie telefoniczni 11-szego, 11-go i 21-go każdego miesiąca przedkładać kartę zapotrzebowania aparatów i materiału na ręce referenta telefonicznego brygady lwowskiej.

We Lwowie, dnia 1. stycznia 1919. r.

Za zgodnicie
Lesniewski
mjs
Szef sztabu,

Lesniewski mp.

Gen. dyw.

13
8

Meridian Misc

Laszkowski Murów

Mosko Wk.

Zboiska

Spodium Fb.

Zamarstynów

Gerus M.

Blonia

Junst-Dünger Fb.

Erenelówka

Schlachth.
LEMBERG

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Zalesienie

Krzywezyce

BRODYER VRSJ

H. St. Lesienice

MALICZEB VRSJ

Poludatho

Majerówka

ofionka

Pasicki Miejskie

Mynowce

Hlekaczko

ankajpha
omka

Prógomka

Wielki Las

atencówka

Kozietniki

388

Raport ze stanu zdrowotnego baonu III.

Materyał fizyczny baonu III składa się w połowie ze żołnierza wysłużonego, w połowie z ochotników, którzy nie przechodząc normalnego wyćwiczenia żołnierskiego nie zaprawieni stopniowo do służby wojennej, odrazu stanęli do służby, pochłaniającej cały zapas siły fizycznej. Pamiętajmy nimi znajduje się wielu, którzy wielokrotnie byli zwolnieni przez komisje poborowe austriackie lub uznani jako niezdolni do służby liniowej. Bezustanna służba, od 18 dni bądź na odcinku bojowym, bądź w pogotowiu, z którego były kompanie codziennie używane, rozliczne braki w aprowizacji, w umundurowaniu i zakwaterowaniu niszczy systematycznie stan zdrowotny żołnierza.-

Właściwość terenu walki pozwala na niektórych odcinkach dowożać menaży jedynie pod wieczór, tak, że żołnierz poprzestawać musi przez dzień tylko na gotowanej przez siebie kawie i chlebie, którego jakoś pod względem odżywczym i smaku nie jest zadowalająca. Również brak tłuszczów i jarzyn nie jest bez zmuszenia dla odżywienia żołnierza.- Ilościowo też zaaprowizowanie nie jest dostatecznym.-

Brak odpowiedniego obuwia, ciepłej bielizny, na zimę zaopatrzonej piaseczki - w służbie na śniegu, obecnie we wodzie, i rozmokłej ziemi, usposobia do masowych zaziębień, niedyspozycji płucnych i żołądkowych. Wskutek złego i dziurawego obuwia mnożą się otarcia nog, które uniemożliwiają zdolność marszową żołnierzy.-

Większa część żołnierzy bielizny od 6 tygodni nie zmieniała, ponieważ jest w posiadaniu jedynie jednego garnituru, w wypadkach, kiedy uważniejsi żołnierze biorą tę jedną zmianę, konstatują, niejednokrotnie podczas wizyty lekarskiej, że żołnierze chodzą zupełnie bez bielizny. Dlatego rozpowszechniają się choroby skórne, nagniecenie, panuje świerzb, którego leczenia z powodu braku maści, niemożności zmiany bielizny, braku czasu na kąpiel - jest dorywcze i rozszerza się ogólnie w batalionie.- Zawszenie żołnierzy stało się rzeczą powszednią i zdarzają się wypadki, że i oficerowie nie są wolni od tej plagi.-

Dotychczasową jednodniową sposobność, kiedy 3 kompanie były przed południem wolne od służby, wykorzystano, aby urządzić kąpiel, zamowiona przy tej sposobności zmiana bielizny nie wystarczyła dla wszystkich kompanii.-

W razie parogodzinnego odpoczynku żołnierze wracają do koszar z powybijanymi oknami, z uszkodzonymi piecami, do ubikacji, które nie dadzą się opalić, kładą się na gołe deski, bo starania o wolinę były i są bezowocne. Z powodu ustawicznego pogotowia żołnierz już blisko trzy tygodnie nie rozbiera się, nie rozzuwa się, zwykle jest nieumyty i nieuczesany.-

Te najgłośniejsze wyliczone braki i ciężka, nawet ponad siły wytrzymałego i wypoczętego żołnierza służba szarpie regularnie szeregi. Żołnierze zgłaszają się masowo do wizyty lekarskiej i jako przykład podam, że w jednej kompanii na stan 86 żołnierzy, w jednym dniu do wizyty stanęło sześćdziesięciu kilku.-

Pomijając niewiele schorzeń określonych, w 90% zgłoszonych skonstatować można było ogólne przemęczenie i osłabienie, grantujące z zupełnym wyczerpaniem. Jeżynie zachęta i klasyfikacja pod kątem widzenia: nie dopuszczając do demorganizacji bojowej, zdołało uczynić kompanię zdolną do służby.-

Skutki takiej klasyfikacji zgłaszających się są tego rodzaju, że po 2 dniach służby na odcinku żołnierze padają omdleni na placówkach, również to samo obserwuję podczas wizyty lekarskiej.-

Na wypadek niezaluzowania bataljonu z odcinka bojowego, w najkrótszym czasie - masowa niezdolność do służby bojowej liniowej będzie zjawiskiem codziennym i pozostanie w tych samych warunkach aprowizacyjnych, kwaterynych i odzieżowych wyniszczy doszczętnie żołnierza pod względem fizycznym.-

Miejsce postoju dnia, 3 stycznia 1919.

Do lekarza pułkowego 5 p.p.W.P.

Nowicki mp.
lekarz baonu.

15 8

Dowództwo Grupy
ppłk. Karasiewicz Tokarzewski.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Raport poranny

Łwów dnia 4 stycznia 1919.

Różnica między
stanem bojowym a
prowiantowym
oficerów żołnierzy

Stan bojowy otrzymuje się odejmując od stanu prowiantowego: kancelarje, warsztaty, tabor chorych, urlopowanych i t. d.	Stan prowiantowy				S t a n b o j o w y												Stan amunicyjny licząc na jeden			T a b o r y				UWAGA:				
	ofic.	żołn.	koni		o g ó ł e m				dziś w służbie				pozostaje do dyspozycji				karab. karab. karab. armatę			wozów		Objaśnienie rubryk skąd przybyło dokąd ubyło, dać na odwrotnej stronie						
			wierzch.	pociąg.	oficerów	karab.	karab. masz.	armat. O.R.M.	oficerów	karab.	karab. masz.	armat. O.R.M.	oficerów	karab.	karab. masz.	armat. O.R.M.	karab.	karab. masz.	armatę	prow.	amun.		kuchni	autom.				
Stan z dnia 3/I	108	1640	87	201	70	863	23	3	71	45	617	12	1	22	25	246	11	2	49				47	38	15	1	38	777
Przybyło 5 pp.	88	1445	24	187	61	763	18	3	90	43	667	14	2	60	18	196	6	1	30				39	16	12		24	692
Ubyło / Pułk art. pol.	9	92	2	10																			2	21	1	1	9	92
Swadron 1 P. Wł.	9	91	55	8	7	60	1			5	54	1		2	6												2	31
Komp. kpi. Monda	8	157			4	87	2	2	22	3	67	2	2	22	1	20											1	38
Dziś razem Komp. 4 pp.	3	60			3	53				3	53	3		14														7
Dziś razem	117	1845	81	205	75	963	21	5	112	54	841	20	4	96	21	222	6	1	30				41	37	13	1	36	860

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Grupa ppłk. Karasiewicz Tokarzewski
Inicjatywa
18
Sa

Dowództwo Grupy
ppłk. Karosiewicz Tokarzewski.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Raport poranny

dnia

Różnica między
stanem bojowym
a prowiantowym
oficerów żołnierzy

Stan bojowy otrzymuje się odejmując od stanu prowiantowego: kancelarje, warsztaty, tabor chorych, urlopowanych i t. d.	Stan prowiantowy				S t a n b o j o w y												Stan amunicyjny licząc na jeden			T a b o r y				UWAGA:			
	ofic.		żołn.		o g ó ł e m				dziś w służbie				pozostaje do dyspozycji				karab.			wozów		Objaśnienie rubryk skąd przybyło dokąd ubyło, dać na odwrotnej stronie					
	wierzch.	pociąg.	oficerów	karab.	karab. masz.	armat.	oficerów	karab.	karab. masz.	armat.	oficerów	karab.	karab. masz.	armat.	karab.	karab. masz.	armatę	prow.	amun.	kuchni	autom.						
Stan z dnia <i>3/1</i>	108	1640	87	201	70	863	233	71	45	617	12	1	22	25	246	11	2	49	-	-	-	47	38	15	1	38	777
Przybyło <i>5 pp.</i>	88	1445	24	187	61	763	183	90	43	667	14	2	60	18	196	6	1	30				39	16	12		24	692
Ubyło <i>1 Pułk art. po?</i>	9	92	2	10																		2	21	1	1	9	92
<i>Szwadron 1. P. wT</i>	9	91	55	8	7	60	1		5	54	1			2	6											2	31
<i>Komp. 12 p. Monda</i>	8	157			4	87	2	2	22	3	67	2	2	22	1	20										1	38
Dziś razem <i>Komp. 4 pp.</i>	3	60			3	53			3	53	3		14														7
Dziś razem	117	1845	81	205	75	963	215	112	54	841	20	4	96	21	222	6	1	30				41	37	13	1	36	860

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

20
Grupa ppłk. Karosiewicz Tokarzewski